

การกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมในความผิดเกี่ยวกับการกระทำชำเราของประเทศไทย Determination of Suitable Criminal Punishment in Relation to the offence of Sexual Intercourse in Thailand.

วสิน วังวิเศษการณ¹ และวรรณวิภา เมืองถ้ำ²

Vasin Wangwisatkarn¹ and Wanwipa Muangtham²

¹นักศึกษา หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

²อาจารย์ ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹Master Student of Laws Sukhothai Thammathirat Open University

²Lecturer from of laws, Sukhothai Thammathirat Open University

Corresponding Author Email: thebenz1991@gmail.com

Received: 21 July 2022

Revised: 19 August 2022

Accepted: 24 August 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาถึงอัตราโทษที่กฎหมายไทยกำหนดเปรียบเทียบอัตราโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ของกฎหมายประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน และประเทศกัมพูชา เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อเสนอนะแก่การบัญญัติความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอัตราโทษที่เหมาะสม และ 2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขอัตราโทษของความผิดอันเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิจัยทางเอกสาร อาทิ ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย และกฎหมายอาญาของประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน และประเทศกัมพูชา บทความวารสาร เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เป็นต้น แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1) จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน และประเทศกัมพูชา ได้กำหนดอัตราโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราไว้ ในอัตราโทษที่น้อยกว่าประเทศไทยทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำที่มีโทษเบากว่า และอัตราโทษอย่างสูงที่เบากว่า ทั้งในบางฐานความผิด ยังคงมีอัตราโทษขั้นต่ำที่มีโทษจำคุกต่ำกว่ากฎหมายของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทำให้ศาลของประเทศไทยนั้น ๆ สามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษให้มีความเหมาะสมกับการกระทำผิดนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่การข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย กฎหมายของไทยได้กำหนดโทษไว้เพียงสองสถานคือ จำคุกตลอดชีวิต และประหารชีวิต ซึ่งต่างกับประเทศอื่น ๆ ที่ยังคงโทษขั้นต่ำให้จำคุกได้ และ 2) แนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขอัตราโทษของความผิดอันเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญา พบว่า สมควรมีการแก้ไขเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำในความผิดเกี่ยวกับเพศในฐานต่าง ๆ เพื่อศาลจะได้สามารถใช้ดุลพินิจลงโทษให้เหมาะสม กับการกระทำนั้นอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: อัตราโทษที่เหมาะสม, ข่มขืนกระทำชำเรา, ความผิดเกี่ยวกับเพศ

Abstract

This research consists purposes were to 1. to study the penalty rate prescribed by Thai law Penalty Comparison in the offense of rape of Japanese's law, Lao People's Democratic Republic, France, German, federation, and Cambodia to analyze interpret and find recommendations for the offenses and 2) to study the

guidelines for revising and correcting Penalty rates for offenses related to rape according to the criminal code. This research is a qualitative research using a documentary research method. By studying the criminal code of Thailand, Japanese criminal law Lao People's Democratic Republic France german federation and Cambodia, articles, journals, academic documents, research papers, dissertations and information from internet networks both in Thailand and abroad. The information gathered from documents were then content analysis. The results of the study found that 1) A comparative study found that Japan Lao People's Democratic Republic France German federation and Cambodia has set the rate of punishment for the offense of rape lower penalty rate than Thailand Whether it is a minimum penalty rate with a lighter penalty or a higher penalty rate that is lighter both in some cases Still, the minimum prison sentence is substantially lower than Thailand's law. make the courts of that country able to exercise discretion in determining the rate of punishment to be appropriate for the commission of such offense This is especially true in cases where rape causes death. Thai law stipulates only two penalties: life imprisonment and execution which is different from other countries that still maintain a minimum sentence of imprisonment and 2) It should be amended to increase the minimum penalty rate. in sexual offenses on various bases so that the court can exercise its discretion and punish appropriately with the actual action.

Keywords: Suitable Penalty, Rate Rape, Sexual Offenses

บทนำ

ปัญหาของการข่มขืนกระทำชำเราในประเทศไทย เป็นปัญหาอาชญากรรมทางเพศที่ได้รับความสนใจจากประชาชนโดยทั่วไป อยู่เสมอ เนื่องจากการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา นั้นเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศที่รุนแรงที่สุด และมีความเกี่ยวข้องกับ ความผิดอีกหลายลักษณะด้วยกัน เช่น ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ ความผิดเกี่ยวกับชื่อเสียง ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และ ความผิดเกี่ยวกับเพศ ทั้งยังเป็นเรื่องที่เกิดต่อศีลธรรมอย่างร้ายแรง ผู้เสียหายที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา นอกจากจะได้รับอันตรายแก่ ภายแล้ว ยังได้รับผลกระทบต่อสภาพจิตใจเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดความอับอาย เสียชื่อเสียง กลัวถูกสังคมรังเกียจหรือสังคมไม่ ให้การยอมรับ ด้วยเหตุนี้เมื่อมีข่าวเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา ประชาชนโดยทั่วไปจึงมักมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตรา โทษของการข่มขืนกระทำชำเราและปัญหาของกระบวนการนำตัวผู้ถูกกระทำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ด้วยโทษที่เหมาะสม เนื่องจากประชาชนมักเข้าใจว่าผู้ถูกผู้กระทำความผิดมักไม่ได้รับโทษหรือได้รับโทษไม่เหมาะสมกับการกระทำนั้นเอง ในปี พ.ศ 2557 ได้เกิดกรณีการฆ่าข่มขืนเด็กหญิงอายุ 13 ปีบนรถไฟและโยนเด็กดังกล่าวทิ้งทางหน้าต่างของตู้รถไฟ เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อ วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 โดยเกิดเหตุการณ์หายตัวไปของเด็กหญิงอายุ 13 ปี ระหว่างเดินทางกลับจากเยี่ยมญาติโดยได้ โดยสารรถไฟด่วนนอนมากับพี่สาว ต่อมาหลังจากการหายตัวไปหลายฝ่ายได้ร่วมกันออกค้นหาเด็กหญิงอายุ 13 ปีตามเส้นทางรถไฟ ปรากฏพบศพเด็กหญิงดังกล่าวในสภาพเปลือยกายอยู่ริมป่าหญ้าข้างทางรถไฟ จากการสอบสวนผู้กระทำความผิดสารภาพว่า ผู้กระทำผิดได้ข่มขืน ฆ่าและอำพรางศพโดยมีผู้ร่วมรู้เห็นเป็นใจ เหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความไม่พอใจให้แก่ประชาชนเป็นอย่างมาก จนกระทั่งมีการรณรงค์ให้แก้ไขกฎหมายโดยให้แก้ไขโทษของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราให้เป็นโทษประหาร ซึ่งกรณีดังกล่าว เป็นประเด็นที่มีการพูดถึงอย่างกว้างขวาง ทั้งทางสื่อหลัก สื่อออนไลน์ และประเด็นดังกล่าวยังคงเป็นประเด็นที่มีการพูดถึงในทุก ครั้งที่มีการข่มขืนกระทำชำเรา แต่หากพิจารณาด้วยบทกฎหมายไทยในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ที่มีการแบ่งประเภท หรือ ลักษณะขององค์ประกอบของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นหลายลักษณะ เช่นกรณีการข่มขืนกระทำชำเรา ตามประมวล

กฎหมายอาญา มาตรา 276 การกระทำชำเราเด็กซึ่งอายุไม่เกิน 15 ปี ตามมาตรา 277 การข่มขืนกระทำชำเราหรือการชำเราจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 277 ทวิ และ 277 ตรี ซึ่งได้กำหนดโทษไว้แตกต่างกันตามความร้ายแรงของเจตนาและผลของการกระทำ โดยมีกำหนดโทษต่ำสุดที่จำคุกสี่ปีในกรณีข่มขืนกระทำชำเราตาม มาตรา 276 และโทษสูงสุดประหารชีวิตในกรณีการข่มขืนกระทำชำเราหรือการกระทำชำเราเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย นอกจากนี้หากเป็นกรณีฆ่าแล้วข่มขืนกระทำชำเราหรือข่มขืนกระทำชำเราแล้วฆ่า ผู้กระทำก็ต้องรับโทษฐานเจตนาฆ่าผู้อื่นเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (6) หรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์ อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (7) ซึ่งมีโทษประหารสถานเดียวอยู่แล้ว และยังคงต้องรับโทษฐานข่มขืนกระทำชำเรา หรือการกระทำชำเราศพอีกบทหนึ่งด้วย

และเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายอาญาของไทยได้บัญญัติโทษในกรณีข่มขืนกระทำชำเราจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย หรือการฆ่าแล้วข่มขืนกระทำชำเรา หรือการข่มขืนกระทำชำเราแล้วฆ่า ให้มีโทษสูงสุดคือโทษประหารชีวิตไว้เรียบร้อยแล้ว การที่สังคมมีการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางถึงการแก้ไขโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ให้เป็นโทษประหารเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเกิดจากความไม่รู้ว่ากฎหมายได้กำหนดโทษประหารไว้เป็นโทษสูงสุดไว้เรียบร้อยแล้วนั่นเอง แต่การที่มีกระแสกดดันจากสังคมดังกล่าว ผู้วิจัยเชื่อว่าทำให้สังคมเข้าใจว่า ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดร้ายแรง และโทษที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันเบาเกินไป ควรจะเป็น เมื่อความคิดเห็นของสังคมเป็นไปในแนวทางเช่นนี้แล้ว ย่อมทำให้มีการแก้ไขกฎหมายในฐานความผิดนี้หลายครั้งเฉพาะในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา โดยเฉพาะใน ปี พ.ศ. 2562 ซึ่งได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 แก้ไขความผิด เกี่ยวกับเพศไว้ในหลายมาตรา คือมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิมาตรา 277 ตรีมาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 285/1 มาตรา 281 มาตรา 285 มาตรา 285/2 มาตรา 286 และมาตรา 336/1 ซึ่งการแก้ไขทั้งหมดนี้เป็นการแก้ไขหรือเพิ่มเติมองค์ประกอบความผิด อัตราโทษ และการกำหนดความผิดให้ความผิดบางประเภทจากเดิมที่ยอมความได้เป็นความผิดที่ไม่สามารถยอมความได้ โดยเป็นการกำหนดองค์ประกอบความผิดและโทษไปในทางที่เพิ่มขึ้นกว่ากฎหมายเก่าทั้งหมด เช่น การบัญญัติเพิ่มความใหม่ ในมาตรา 276 โดยบัญญัติเพิ่ม เป็นความในวรรคสองของมาตรา 276 ฉบับแก้ไขใหม่ว่า “ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท” ซึ่งเดิมกฎหมายก่อนแก้ไขไม่มีข้อความในวรรคนี้ จึงถือว่าเป็นการเพิ่มองค์ประกอบความผิดใหม่ขึ้น หรือกรณีการแก้ไขเพิ่มโทษจำคุกและโทษปรับในมาตรา 277 วรรคแรก จากเดิมบัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท” เป็น “ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท” หรือกรณีการแก้ไขความผิดอันยอมความได้ตาม มาตรา 281 จากเดิมบัญญัติว่า “การกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคแรก และมาตรา 278 นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคล ดังระบุไว้ในมาตรา 285 เป็นความผิดอันยอมความได้” เป็น “ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้ (1) มาตรา 276 วรรคหนึ่งและมาตรา 276 วรรคสองซึ่งเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือมิได้เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย (2) มาตรา 278 วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัลไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 285 และมาตรา 285/2” เป็นต้น จะเห็นได้ว่าอัตราโทษในความผิดเกี่ยวกับการกระทำชำเรานั้นถูกแก้ไขให้สูงขึ้นทุกครั้ง โดยหากพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะในความผิดข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา จะเห็นได้ว่า

ตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ซึ่งเป็นการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญารั้งแรก ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 280 ว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ (1) รัับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปี ถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสามหมื่นบาท (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโทษของการข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำได้ถึงแก่ความตายมีความแตกต่างกับโทษในปัจจุบันอย่างมาก โดยถูกแก้ไขอัตราโทษจาก โทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบสองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาทเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต เพียงสองสถาน

ดังนั้น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศ และอยู่ร่วมในสังคมโลก โดยเป็นประเทศที่ยึดหลักนิติรัฐและมีกฎหมายเป็นของตนเอง การกำหนดโทษโดยไม่ได้คำนึงถึง อัตราโทษที่เป็นหลัก สากลหรือการกำหนดโทษให้มีความแตกต่างกับนานาประเทศกันอย่างมาก ก็อาจทำให้เกิดการตั้งข้อสังเกตได้ เกี่ยวกับการบังคับใช้โทษ อย่างเกินความจำเป็นและไม่เหมาะสม ทั้งยังไม่เป็นไปตามหลักการลงโทษตามความร้ายแรงของเจตนา โดยหากมีการเพิ่มเติมโทษทุกครั้งที่มีการแก้ไขฐานความผิดใด ๆ ก็ตามแล้ว อาจทำให้ผู้คนที่ทั้งในประเทศ และต่างประเทศหวาดระแวง ในการเดินทางเข้ามาในประเทศหรือใช้ชีวิตอยู่ในประเทศ เพราะโทษของกฎหมายของประเทศไทยมีความรุนแรงกว่าโทษที่เป็นมาตรฐานสากล โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับระบบกฎหมายประเภทเดียวกัน ทั้งอาจถูกมองว่าเป็นประเทศที่ใช้ความรุนแรงในการลงโทษในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ทำให้กระทบต่อความน่าเชื่อถือของประเทศได้ จึงสมควรพิจารณาถึงอัตราโทษของประเทศไทยเปรียบเทียบกับอัตราโทษของกฎหมายในประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขอัตราโทษให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงอัตราโทษที่กฎหมายไทยกำหนดเปรียบเทียบกับอัตราโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราของกฎหมายประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน และประเทศกัมพูชา เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อเสนอแนะแก่การบัญญัติความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอัตราโทษที่เหมาะสม
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขอัตราโทษของความผิดอันเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ศึกษาค้นคว้าวิจัยจากเอกสาร โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวบทกฎหมายไทยและบทกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน และประเทศกัมพูชา รวมทั้งความเห็นของนักกฎหมายและนักวิชาการ หนังสือพิมพ์ หนังสือวารสาร บทความ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และเอกสารการประชุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เมื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Document Research) ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมในความผิดเกี่ยวกับการกระทำชำเราของประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาถึงอัตราโทษ ที่กฎหมายไทยกำหนดเปรียบเทียบอัตราโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราของกฎหมายประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน และประเทศกัมพูชา เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อเสนอแนะแก่การบัญญัติความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอัตราโทษที่เหมาะสม

ผลการวิจัยพบว่า การกระทำผิดในความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราพบว่า การลงโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราดังกล่าว ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการแก้ไขให้กฎหมายมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขอัตราโทษจำคุกและโทษปรับให้สูงขึ้น หรือการเพิ่มเติมองค์ประกอบความผิดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มเหตุฉกรรจ์และผลฉกรรจ์ พร้อมกับอัตราโทษที่สูงขึ้นตามตัว โดยการเพิ่มอัตราโทษดังกล่าว ทำให้อัตราโทษต่าง ๆ ของกฎหมายไทย มีอัตราโทษที่จะสูงกว่าประเทศต่าง ๆ ตามที่ได้ศึกษาไว้ คือ ในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย มาตรา 276 บัญญัติว่า “ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สิบปี ถึง ยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท” แม้ว่าจากการศึกษาเปรียบเทียบจะพบว่าอัตราโทษในฐานดังกล่าวไม่ได้มีความแตกต่างกับโทษตามกฎหมายของประเทศอื่นอย่างมีนัยยะสำคัญก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่ากฎหมายของไทยยังมีอัตราโทษที่สูงกว่าประเทศอื่น ๆ กล่าวคือ ประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดอัตราโทษจำคุกตามกฎหมายอาญาของความผิดฐานกระทำชำเรา ตามมาตรา 177 โดยกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ให้ต้องโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสามปี ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กำหนดอัตราโทษไว้ในมาตรา 119 ให้การข่มขืนกระทำชำเราหญิงที่ไม่ใช่คู่สมรสต้องโทษจำคุกสามปีถึงห้าปี ประเทศฝรั่งเศส ไม่มีโทษจำคุกขั้นต่ำแต่มีการกำหนดโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในชั้นสูง ไว้ในมาตรา 222-23 โดยให้ต้องโทษจำคุกไม่เกิน สิบห้าปี สหพันธรัฐเยอรมนี กำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำกรณีข่มขืนกระทำชำเรา โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ไว้ในมาตรา 177(1) ให้ต้องโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ประเทศกัมพูชา กำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำกรณีข่มขืนกระทำชำเรา ให้มีโทษขั้นต่ำที่จำคุกห้าปี แต่โทษสูงสุดที่จำคุก สิบห้าปี ซึ่งน้อยกว่าโทษชั้นสูงของไทยที่กำหนดไว้ให้จำคุกถึงยี่สิบปี และหากพิจารณาถึงองค์ประกอบความผิดอื่น ๆ ที่เป็นเหตุฉกรรจ์ตามกฎหมาย เช่น การมีอาวุธ การใช้อาวุธในการข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดฐานโทรมหญิงหรือชายในลักษณะเดียวกันเหล่านี้ กฎหมายของประเทศไทยได้วางอัตราโทษไว้ ในอัตราโทษจำคุกที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับ ประเทศต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาอย่างมีนัยยะสำคัญ ดังนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 276 วรรคสามของประเทศไทย ได้บัญญัติให้การข่มขืนกระทำชำเราโดย มีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ จะเห็นความแตกต่างได้ดังนี้ ประเทศฝรั่งเศสได้กำหนดอัตราโทษตามมาตรา 222-24 (7) ในกรณีที่มีการข่มขืนกระทำชำเรากระทำโดยใช้หรือขู่ว่าจะใช้อาวุธให้มีโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปี จะเห็นได้ว่าประเทศฝรั่งเศสไม่ได้กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ ทำให้อัตราโทษขั้นต่ำมีความแตกต่างอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำของประเทศไทยที่สิบห้าปี สหพันธรัฐเยอรมนีได้กำหนดอัตราโทษไว้ในมาตรา 177(3) กรณีการข่มขืนกระทำชำเราโดยพกอาวุธหรือเครื่องมืออันตรายอื่น ๆ ให้มีโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสามปี หรือตามมาตรา 177(4) กรณีการข่มขืนกระทำชำเราโดยผู้กระทำความผิดใช้อาวุธหรือเครื่องมืออันตรายอื่นในระหว่างกระทำความผิด ต้องรับโทษจำคุกไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งทั้งสองกรณีเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราโทษขั้นต่ำของกฎหมายไทยที่กำหนดโทษไว้ที่สิบห้าปี ก็ถือได้ถึงความแตกต่างเป็นอย่างมาก หากเปรียบเทียบโทษในความผิด การข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยมาตรา 277 ทวิ ได้กำหนดให้มีอัตราโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตและมาตรา 277 ทวิ ได้กำหนดอัตราโทษ ให้ประหารชีวิตสถานเดียว เปรียบเทียบกับอัตราโทษของประเทศอื่นในความผิดฐานเดียวกัน เห็นว่าอัตราโทษจำคุกชั้น

ต่ำมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ในสหพันธรัฐเยอรมนีกำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำในกรณีดังกล่าวไว้ตามมาตรา 178 ให้จำคุกไม่น้อยกว่าสิบปีเท่านั้น แต่ประเทศไทยกำหนดโทษให้ต้องจำคุกตลอดชีวิตเป็นอัตราโทษอย่างต่ำ หรือในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งศาลลงโทษจำคุกตามมาตรา 222-25 ได้ไม่เกิน 30 ปี และสามารถลงโทษในอัตราที่ต่ำกว่านั้นได้ หรือในประเทศกัมพูชาซึ่งได้กำหนดให้การข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่เจตนาให้โทษจำคุกสิบห้าถึงสามสิบปี หรือในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งกำหนดอัตราโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายไว้ที่โทษจำคุกเจ็ดถึงสิบห้าปี หรือตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น แม้จะกำหนดอัตราโทษสูงสุดไว้ที่จำคุกตลอดชีวิต แต่สำหรับอัตราโทษขั้นต่ำกำหนดไว้ให้จำคุกไม่น้อยกว่าห้าปี กรณีดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าโทษขั้นต่ำของกฎหมายประเทศไทยมีความแตกต่างกับนานาประเทศตามที่กล่าวไว้แล้วข้างต้นเป็นอย่างมาก เพราะอัตราโทษขั้นต่ำของไทยในกรณีดังกล่าวคือจำคุกตลอดชีวิตเท่านั้น การที่ปัจจุบันมีการแก้ไขกฎหมายในความผิดดังกล่าวโดยอาศัยหลักการแนวคิดที่ว่า กฎหมายในปัจจุบันมีอัตราการลงโทษที่ไม่รุนแรงเพียงพอที่จะทำให้ผู้คิดจะข่มขืนกระทำชำเราเกิดความเกรงกลัว และยับยั้งการกระทำ จึงไม่ถูกต้องและผิดหลักการวางอัตราโทษตามระดับความร้ายแรงของเจตนา เนื่องจากความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา แม้จะมีความร้ายแรง แต่โดยพื้นฐานนอกจากเจตนาประสงค์ในความใคร่ทางเพศแล้ว ก็อาจจะประกอบด้วยเจตนาใช้กำลังประทุษร้าย หรืออาจจะเกิดจากการสมยอมกัน ทำให้ไม่มีเจตนาใช้กำลังประทุษร้ายรวมอยู่เลยก็ได้ ดังเช่นตามมาตรา 277 (กระทำชำเราเด็กโดยเด็กยินยอม)

ดังนั้น หากการกระทำนั้น ไม่มีเจตนาฆ่ารวมอยู่ด้วยแล้ว การถึงแก่ความตายจึงเป็นเพียงผลธรรมดาที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้กระทำไม่ได้ประสงค์ต่อผลนั้น อันเป็นเพียงเหตุที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นมากกว่าที่เจตนากระทำ แต่ไม่ได้ทำให้เจตนาดั้งเดิมกลายเป็นเจตนาฆ่าซึ่งเป็นเจตนาที่ร้ายแรงที่สุดไปได้ การกำหนดโทษขั้นต่ำตามมาตรา 277 ทวิ (2) ให้มีโทษขั้นต่ำคือโทษจำคุกตลอดชีวิต และมาตรา 277 ตรี (2) ให้มีโทษขั้นต่ำคือประหารชีวิตเท่านั้นจึงไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณาอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญาฉบับแรกของไทย ซึ่งกำหนดอัตราโทษ ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายไว้ตามมาตรา 280 แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ไว้ที่จำคุกสิบสองถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ศาลสามารถลงโทษเบาที่สุดจำคุกได้สิบสองปี แต่ปัจจุบันศาลจะลงโทษต่ำสุดได้เฉพาะจำคุกตลอดชีวิต ทั้งที่การกระทำความผิดครั้งนั้นอาจไม่มีเจตนาทำร้ายหรือเจตนาฆ่าอยู่ด้วย เช่น การกระทำชำเราเด็ก โดยเด็กยินยอม ต่อมาเกิดอุบัติเหตุจากการมีเพศสัมพันธ์ทำให้ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย เช่นนี้แล้วถือว่ามี การกระทำผิดตามมาตรา 277 เมื่อผลที่เกิดขึ้นคือความตาย ผู้กระทำต้องรับโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นอย่างต่ำ ทั้งที่ไม่มีเจตนาทำร้าย หรือเจตนาฆ่ารวมอยู่ด้วยเลย หรือกรณีสามมีข่มขืนภรรยา เกิดอุบัติเหตุโดยไม่ได้ตั้งใจทำให้ภรรยาถึงแก่ความตาย สามมีก็ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตเท่านั้น ซึ่งเห็นได้ว่าโทษที่จำเลยได้รับกับเจตนาที่แท้จริงของจำเลยไม่สัมพันธ์กันเป็นอย่างยิ่ง กลับกันหากเป็นอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ศาลสามารถที่จะลงโทษให้จำคุกสิบสองปี ซึ่งเห็นว่าเป็นอัตราโทษที่เหมาะสมกว่า ที่จำเลยต้องรับโทษตามความร้ายแรงของเจตนา การลงโทษดังกล่าวโดยใช้หลักความร้ายแรงของเจตนา ก็สามารถลงโทษเพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้แค้นทดแทน และเป็นการยับยั้งชั่งใจได้ แต่ประชาชนทั่วไปจะต้องรู้ว่าโทษที่ได้รับเป็นไปตามความร้ายแรงของเจตนาที่ได้จากข้อเท็จจริงในทางพิจารณาคดี มิใช่เป็นการกำหนดโทษตามผลที่เกิดขึ้น เพราะการกระทำที่มีเจตนาชั่วร้ายแรง ไม่สมควรมีโทษตัดเสรีภาพของผู้กระทำความผิดไปตลอดชีวิต ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบกับโทษของประเทศอื่น ๆ แล้ว การแก้ไขอัตราโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราให้สูงขึ้นของประเทศไทยไม่เป็นไปตามหลักการและเหตุผลของสัดส่วนของความร้ายแรงของเจตนาที่จะต้องสัมพันธ์กับอัตราโทษ กลับเป็นการแก้ไขกฎหมายเพียงเพื่อจะมุ่งข่มขู่ยับยั้ง โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าหากเกิดกรณีการกระทำผิดที่ร้ายแรงน้อยที่สุด ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักกว่าเจตนาหรือไม่ แต่ไปแก้ไขกฎหมายโดยพิจารณาถึงการกระทำที่ร้ายแรงที่สุดเป็นตัวตั้งในการแก้ไขกฎหมายและกำหนดโทษ อันจะทำให้การลงโทษไม่เป็นไปตามอัตราที่เหมาะสมตามเจตนาที่แท้จริงของผู้กระทำ

2. การศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขอัตราโทษของความผิดอันเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันความผิดข่มขืนกระทำชำเรา มักเป็นที่สนใจและถูกยกขึ้นเป็นประเด็นถกเถียงกันในสังคม และสื่อต่าง ๆ เนื่องจากเป็นความผิดที่ประชาชนให้ความสนใจ เป็นอย่างมาก กรณีดังกล่าวทำให้เกิดการแก้ไขกฎหมาย ในหลายต่อหลายครั้ง ในทางเพิ่มโทษและเพิ่มองค์ประกอบความผิด ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การปรับปรุงอัตราโทษให้เป็นไปตามความร้ายแรงของเจตนา จะทำให้การบังคับใช้โทษ มีความเหมาะสมกับการกระทำมากกว่า การแก้ไขเพื่อยังยั้งข่มขู่ ซึ่งจะส่งผลดีต่อระบบการบังคับใช้อัตราโทษ ให้เป็นสัดส่วนตามเจตนาที่ร้ายแรงต่างกันไป เนื่องจากบุคคลย่อมควบคุมการกระทำและเจตนาของตนได้ แต่ผลที่จะเกิดขึ้นนั้น บางครั้งก็เหนือการควบคุมและคาดหมาย ซึ่งการกระทำแต่ละครั้งอาจจะไม่มีผลเกิดขึ้นตามเจตนาเลย หรือเกิดผลน้อยกว่าที่เจตนา หรือเกิดผลร้ายแรงยิ่งกว่าเจตนา เมื่อความเป็นจริงบุคคลไม่อาจควบคุมหรือคาดหมายผลได้ในทุกกรณี การจะตัดสินโทษเสรีภาพของบุคคลออกจากสังคมหรือลงโทษให้เช็ดหลาบ จึงต้องพิจารณาเจตนาอันร้ายแรงเป็นสำคัญยิ่งกว่าผลที่เกิดขึ้น สำหรับการกระทำชำเราโดยมีเจตนาข่มขืนอยู่ด้วย เช่นการฆ่าเพื่อความสะดวกในการข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำดังกล่าวย่อมเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น ตามมาตรา 289 (6) หรือกรณีข่มขืนกระทำชำเราแล้วฆ่าผู้เสียหาย ย่อมเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นเพื่อจะเอา หรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำให้ ตามมาตรา 289 (7) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ต้องระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวอยู่แล้ว การพิจารณาอัตราโทษในความผิดกรณีที่มีเจตนาฆ่า กับไม่มีเจตนาฆ่าจึงต้องมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายจึงควรมีการเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำที่เหมาะสม เพราะอาจมีในกรณีที่ผู้กระทำไม่มีเจตนาฆ่าหรือทำร้ายรวมอยู่ด้วยการที่กำหนดอัตราโทษไว้ให้จำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต เพียงสองสถาน จึงไม่เหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมในความผิดเกี่ยวกับการกระทำชำเราของประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงอัตราโทษที่กฎหมายไทยกำหนดเปรียบเทียบกับอัตราโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราของกฎหมายประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน และประเทศกัมพูชา เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อเสนอแนะแก่การบัญญัติความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอัตราโทษที่เหมาะสม พบว่า ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมัน และประเทศกัมพูชา ได้กำหนดอัตราโทษในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราไว้ ในอัตราโทษที่น้อยกว่าประเทศไทยทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำที่มีโทษเบากว่า และอัตราโทษอย่างสูงที่เบากว่า ทั้งในบางฐานความผิดยังคงมีอัตราโทษขั้นต่ำที่มีโทษจำคุกต่ำกว่ากฎหมายของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทำให้ศาลของประเทศนั้น ๆ สามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษให้มีความเหมาะสมกับการกระทำความผิดนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่การข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย กฎหมายของไทยได้กำหนดโทษไว้เพียงสองสถานคือ จำคุกตลอดชีวิต และประหารชีวิต ซึ่งต่างกับประเทศอื่น ๆ ที่ยังคงโทษขั้นต่ำให้จำคุกได้

2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขอัตราโทษของความผิดอันเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญา พบว่า อัตราโทษตามกฎหมายของประเทศไทย ในความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา นอกจากจะมีอัตราโทษที่สูงกว่าประเทศอื่น ๆ แล้ว ยังเปิดช่องให้ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้น้อยอีกด้วย โดยเฉพาะในความผิดข่มขืนหรือกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำต้องรับโทษเพียงสองสถานคือจำคุกตลอดชีวิต หรือ

ประชากรชีวิต เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ที่ยังกำหนดโทษขั้นต่ำให้จำคุกได้ นับว่ามีความแตกต่างของโทษเป็นอย่างมาก จึงสมควรเพิ่มโทษขั้นต่ำในบทบัญญัติมาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ และมาตรา 280 อีกทั้งเมื่อทราบแล้วว่ากฎหมายเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราของไทยมีโทษที่สูงขึ้น และแก้ไขเหตุที่ต้องรับโทษหนักเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้อัตราโทษโดยรวมของไทยสูงกว่าประเทศต่าง ๆ การแก้ไขกฎหมายในครั้งต่อไป จึงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของโทษดังกล่าวด้วย

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมในความผิดเกี่ยวกับการกระทำชำเราของประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดอัตราโทษไว้สูง พบว่าประเทศไทยได้มีการแก้ไขอัตราโทษในความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนและกระทำชำเราให้เพิ่มขึ้น รวมทั้งเพิ่มองค์ประกอบความผิดให้มากขึ้น และยังเพิ่มเหตุที่ต้องรับโทษหนักขึ้นอีกมากมาย สิ่งเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยมีอัตราโทษในความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราสูงขึ้น ทำให้เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ แล้ว ประเทศไทยมีอัตราโทษทางอาญาที่มากกว่าประเทศอื่นที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งสิ้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดอัตราโทษโดยให้น้ำหนักของผลของการกระทำมากกว่าการพิจารณาเจตนาเป็นหลัก ทำให้สัดส่วนโทษในกรณีเกิดผลภรรจ์สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับโทษตามเจตนาตั้งต้นในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

3. ปัญหาการกำหนดอัตราโทษไว้เพียงสองสถานกล่าวคือกำหนดโทษไว้ให้จำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต ในกรณีของการข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 277 ทวิ และการกำหนดโทษประหารชีวิตไว้เพียงสถานเดียวตามมาตรา 277 ตริ ทำให้ศาลไม่อาจใช้ดุลพินิจลงโทษเป็นอย่างอื่นได้ ซึ่งแตกต่างกับประเทศอื่น ๆ ที่กำหนดอัตราโทษสูงและต่ำไว้กว้าง โดยให้เป็นดุลยพินิจของผู้พิพากษาในการเลือกปรับใช้โทษที่เหมาะสมกับการกระทำผิดนั้น ๆ เนื่องจากการกระทำ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา อาจมีเพียงเจตนาข่มขืน หรือ เจตนากระทำชำเรา เพียงอย่างเดียวหนึ่ง ซึ่งการกระทำดังกล่าว อาจไม่มีการใช้กำลังประทุษร้าย เจตนาทำร้ายร่างกาย หรือเจตนาฆ่ารวมอยู่ด้วย เช่น ในกรณีที่เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ให้ความยินยอมร่วมประเวณี แต่เกิดเหตุทำให้เด็กถึงแก่ความตาย โดยไม่เจตนา ผู้กระทำชำเราต้องรับโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิตเท่านั้น ทั้งที่ไม่ได้มีเจตนาชั่วร้ายถึงขนาดเป็นภัยต่อสังคมที่ต้องตัดผู้กระทำออกจากสังคมเลยก็ตาม ดังนั้นการตั้งโทษให้สูงไว้เพียงสองสถานเพื่อข่มขู่ยับยั้ง จึงไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควร เพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำ กรณีการข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 277 ทวิ จากเดิม มาตรา 277 ทวิ (2) ซึ่งบัญญัติไว้ให้การกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำ เป็น มาตรา 277 ทวิ “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือโทษประหารชีวิต” การแก้ไขเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำ ดังกล่าวทำให้มาตรา 277 ทวิ (2) มีอัตราโทษขั้นต่ำที่เท่ากับมาตรา 277 ทวิ (1) ที่บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต” และทำให้อัตราโทษตามมาตรา 277 ทวิ (1) กับ (2) มีความแตกต่างเพียงโทษ

สูงสุด ที่ตามมาตรา 277 ทวิ (2) กำหนดให้มีโทษประหารชีวิตอีกสถานหนึ่ง การเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำดังกล่าวทำให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดโทษให้เหมาะสมความร้ายแรงของเจตนาของคดีนั้นได้ ดังเช่นในหลายประเทศที่ได้ศึกษาไว้ในข้างต้น

1.2 ควร เพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำ กรณีการข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 277 ตรี มาตรา 277 ตรี (2) ที่บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต” แก้ไขเป็น มาตรา 277 ตรี “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต” และเนื่องจากการแก้ไขดังกล่าวทำให้โทษไปเท่ากับโทษตามมาตรา 277 ตรี (1) ที่เป็นโทษสำหรับกรณีเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส กรณีจึงต้องแก้ไขเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำ ในความผิดตามมาตรา 277 ตรี (1) เพื่อให้สอดคล้องตามระดับความร้ายแรงจากเดิมที่บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต” แก้ไขเป็น “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต” ในส่วนของมาตรา 277 ตรี เป็นกรณีกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ กล่าวคือเป็นกรณีกระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโหดมหรุญหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ซึ่งถือเป็นเหตุฉกรรจ์ที่มีความร้ายแรง อาจก่อให้เกิดอันตรายสาหัสและความตายได้โดยสภาพของการกระทำ แต่อย่างไรก็ตามเจตนาดังกล่าวยังไม่ร้ายแรงเท่ากับเจตนาฆ่า จึงสมควรเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำ โดยเพิ่มโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท ไว้ในมาตรา 277 ตรี (1) และเพิ่มอัตราโทษจำคุกตลอดชีวิตไว้ใน มาตรา 277 ตรี (2) เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจลงโทษให้เป็นไปตามความเหมาะสมได้มากขึ้น

1.3 ควร เพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำกรณีการข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 280 เนื่องจากความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราอยู่ในหมวดความผิดเกี่ยวกับเพศจึงต้องมีการแก้ไขอัตราในความผิดฐานอนาจารด้วยเพื่อให้อัตราโทษของทั้งสองฐานมีความสอดคล้องกันดังนี้ มาตรา 280 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต ผู้วิงเวียนขอแก้ไขเป็นมาตรา 280 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี” ทั้งนี้การแก้ไขเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำในมาตราต่าง ๆ ก็เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความร้ายแรงของเจตนาที่ศาลสามารถปรับใช้ดุลพินิจให้เหมาะสม กับความร้ายแรงของเจตนาได้ และการมีอัตราโทษขั้นต่ำดังกล่าวยังเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับประเทศต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาไว้ข้างต้น ซึ่งประเทศต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนลาว ประเทศฝรั่งเศส สหพันธรัฐเยอรมันนี และประเทศกัมพูชาต่างก็ไม่ได้กำหนดอัตราโทษสำหรับการข่มขืนกระทำชำเราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ไว้ให้ต้องโทษจำคุกหรือประหารชีวิตเพียงสองสถาน แต่ได้กำหนดโทษจำคุกเป็นโทษขั้นต่ำไว้ด้วย อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่ไม่ได้เสนอยกเลิกโทษประหารชีวิตออกจากอัตราโทษขั้นสูงสุด แม้ว่ากฎหมายของประเทศอื่น ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นจะไม่ได้กำหนดระวางโทษประหารชีวิตไว้เป็นอัตราโทษสูงสุดก็ตาม (บางประเทศยังมีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตเป็นอัตราโทษสูงสุด) เนื่องจากการกำหนดอัตราโทษขั้นสูงไว้ให้ประหารชีวิตยังคงมีผลที่จะสามารถยับยั้งข่มขู่ ไม่ให้มีการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราได้ อันเป็นไปตามหลักทฤษฎีของการลงโทษ เรื่องลงโทษเพื่อการยับยั้งข่มขู่ การเพิ่มอัตราโทษขั้นต่ำ ก็ย่อมเพียงพอที่จะให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจในการพิจารณาปรับอัตราโทษให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของเจตนา และผลที่เกิดขึ้นได้แล้ว การที่ประเทศไทยมีอัตราโทษที่ร้ายแรง กว่านานาประเทศ อาจทำให้ประเทศไทย

ถูกมองว่าเป็นประเทศที่ใช้ความรุนแรงป่าเถื่อนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยไม่พิจารณาถึงหลักการของการลงโทษอย่างมีเหตุผล อีกทั้งการแก้ไขปัญหาสังคมต่าง ๆ ยังมีวิธีการแก้ไขปัญหาลากหลายรูปแบบมากมาย นอกจากวิธีทางนิติศาสตร์หรือการใช้กฎหมาย การคุมขังประมาณ หรือนโยบายเพื่อแก้ไขอัตราโทษให้สูงขึ้น เพียงอย่างเดียวนอกจากจะไม่ใช่วิธีแก้ไขปัญหาที่ได้ผลดีและคุ้มค่าแล้ว กลับจะส่งผลเสียในระยะยาว ซึ่งเห็นได้จากการแก้ไขอัตราโทษ และองค์ประกอบความผิดต่าง ๆ ในความผิดหมวดนี้ที่มากขึ้นอย่างต่อเนื่องและไม่มีแนวโน้มว่าจะจบสิ้น ปัญหาที่ประชาชนมองว่าผู้กระทำความผิดได้รับโทษน้อย ก็มีสาเหตุจากการบริหารของทางราชทัณฑ์อยู่ส่วนหนึ่งด้วย การที่นักโทษได้รับการลดโทษ และถูกปล่อยตัวมาก่อนถึงกำหนดเวลาตามโทษที่ได้พิพากษาไว้ กรณีดังกล่าวไม่ใช่ปัญหาทางนิติบัญญัติ จึงไม่สามารถเอาเหตุดังกล่าวมาเป็นเหตุเพื่อแก้ไขกฎหมายให้เพิ่มโทษได้ กลับกันหากมองว่าจำเลยได้รับโทษน้อยเกินกว่าโทษตามคำพิพากษา รัฐบาลในฐานะฝ่ายบริหาร ก็ต้องไปแก้ไขระเบียบข้อบังคับในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยไม่ผลักระให้ฝ่ายนิติบัญญัติที่ต้องเพิ่มอัตราโทษดังกล่าว เพื่อแก้ไขปัญหา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควร มีมาตรการเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการบังคับใช้โทษ ว่าเป็นไปตามคำพิพากษาโดยแท้จริงหรือไม่อย่างไร โดยเฉพาะในความผิดเกี่ยวกับเพศ เพื่อป้องกันมิให้ฝ่ายบริหารลดโทษ จนกระทบความน่าเชื่อถือ ของฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ

2.2 ควร มีการทบทวนปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของอัตราโทษไม่ให้โทษเพื่อในทุกความผิดทางอาญา โดยเฉพาะในความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีอัตราโทษสูงกว่าประเทศอื่น ๆ เป็นอย่างมาก

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณวิภา เมืองถ้ำ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำและทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีมีคุณค่า และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

ชินวัต จัทรานนท์. (2557). *การใช้ดุลพินิจลงโทษและการกำหนดโทษทางอาญา*. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ณัฐฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2558). *กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

นพพร โพธิ์รังสิยากร. (2524). *การใช้ดุลพินิจของศาลไทยในการลงโทษ*. (วิทยานิพนธ์ น.ม.). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปกป้อง ศรีสนิท. (2559). *กฎหมายอาญาชั้นสูง*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: วิญญูชน

ปกรณ มณีปกรณ. (2555). *ทฤษฎีอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ: เวิลด์เทร็ด

ประธาน วัฒนวานิชย์. (2546). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ: ปรกาศปริก

ประสิทธิ์ พัฒนอมร. (2522). *ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสิทธิ์ พัฒนอมร. (2557). *ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา*. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สุดสงวน สุธีสร. (2534). *แนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับเหยื่อวิทยา: ศึกษาเฉพาะกรณีเหยื่ออาชญากรรม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์